

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) กระบวนการถ่ายทอดดนตรีไทยของปราชญ์ชาวบ้าน ในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 2) ปัญหาและอุปสรรคในการถ่ายทอดดนตรีไทยของปราชญ์ชาวบ้าน ในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา คือ ปราชญ์ชาวบ้าน 2 คน อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาดนตรีไทย 6 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 16 คน ผู้วิจัยใช้การสังเกต (Observation) และสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ชนิดมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง แนวทางการสังเกตและแนวทางการสัมภาษณ์ โดยมีผู้วิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวิจัย การวิเคราะห์เนื้อหาผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป สำหรับข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในสนาม ทั้งวิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย การเปรียบเทียบข้อมูล และ การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กระบวนการถ่ายทอดดนตรีไทยตามวิธีการของปราชญ์ชาวบ้าน ผลการศึกษาพบว่า การสอนบทเพลงต่าง ๆ ปราชญ์ชาวบ้านใช้วิธีการเลือกเพลงให้ใกล้เคียงหลักสูตรที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำหนด โดยเลือกเพลงสอนตามความเหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละชั้นปี วิธีการและขั้นตอนการถ่ายทอดพบว่า ปราชญ์ชาวบ้านถ่ายทอดโดยวิธีการ มุขปาฐะหรือการต่อเพลงด้วยเสียงร้อง โดยการสาธิตหรือการต่อเพลงด้วยการปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่างและให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม โดยใช้วิธีการแสดงจริงทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน การรวมวงและปรับวงดนตรีไทยพบว่า ปราชญ์ชาวบ้านมีวิธีการคือ การคัดเลือกนักดนตรีและนักร้องที่มีฝีมือดี การเลือกเพลงที่จะบรรเลงตามวัตถุประสงค์ของงานพิธีกรรมต่าง ๆ การฝึกซ้อมอย่างน้อย 2-3 ชั่วโมง การวัดและการประเมินผล พบว่า ปราชญ์ชาวบ้าน ใช้วิธีการสังเกตจากการบรรเลงและขับร้องของนักศึกษา โดยการให้นักศึกษาปฏิบัติให้ดูเป็นรายบุคคลและกลุ่ม ตลอดจนสังเกตจากการบรรเลงรวมวง การพัฒนาทักษะฝีมือของผู้เรียน พบว่า ปราชญ์ชาวบ้านประเภทเครื่องตี ได้คิดค้นท่าโล่ฆ้อง 11 ชั้น เพื่อใช้สำหรับฝึกทักษะผู้เรียน ส่วนปราชญ์ชาวบ้านด้านขับร้องเพลงไทยได้สร้างระบบ การขับร้องเพลงไทยซึ่งเป็นวิธีที่จดจำได้ง่ายเป็นหลักในการถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการถ่ายทอดดนตรีไทยในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบว่า ปัญหาด้านการจัดเวลาที่จัดให้ปราชญ์ชาวบ้านสอน 4 ชม. ต่อสัปดาห์มีผลต่อการเรียนการสอนดนตรีไทยเนื่องจากเวลาน้อยเกินไป ปัญหาค่าตอบแทนของผู้เรียน ที่มหาวิทยาลัยรับนักศึกษาโดยไม่มีการสอบวัดทักษะทางด้านดนตรีไทย มีผลต่อการเรียนการสอนดนตรีไทยเนื่องจากต้องสอนนักศึกษาตั้งแต่เริ่มต้นใหม่ และด้านความใส่ใจของผู้เรียนพบว่า นักศึกษามีความขยันน้อย การซ้อมและการฝึกฝนน้อย และนักศึกษาเรียนแค่ผ่าน และปัญหาด้านการสนับสนุนงบประมาณสำหรับค่าตอบแทนการสอนของปราชญ์ชาวบ้านยังมีน้อยไป เมื่อเปรียบเทียบกับความรู้ของปราชญ์บ้านและเมื่อเทียบกับความรู้ทางด้านดนตรีไทย ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่จะได้รับความรู้จากการถ่ายทอดจากปราชญ์ชาวบ้าน

The purpose of this research project was to study transmission methods of Thai Musical Instruments by Master Musicians at RajaPhat Bansomdejghopraya University. The objectives of this study were

1. To study transmission methods of Thai Musical Instruments by Local Scholars in RajaPhat Bansomdejghopraya University

2. To identify problems and obstacles of transmission methods of Thai Musical Instruments by Local Scholars in RajaPhat Bansomdejghopraya University

Sources of information were granted by 2 Local Scholars, 6 instructors of Thai Music Programs and 16 students who study level 1 – 4. The Researcher the used Observation and In-depth Interview Method with a structured Interview and an unstructured Interview to obtain information. The Researcher analyzed the information in all dimensions i.e. papers, interview, observation and comparison that can be summarized as follows;

The results of the study were:

1. The transmission methods of Thai Musical Instruments consist of the following: first, master musicians identify songs which comply with syllabus of RajaPhat Bansomdejghopraya University and are appropriate for each level, next, they deliver their knowledge verbally, by demonstration, and practice with their students for at least 2 –3 hours per day, in both individually and groups. They match instrument with students based on ability, and select songs appropriate with the events. Evaluation is based on performance by the student both individually and groups. In addition, the master musicians use eleven steps of percussion practice and a systematic singing approach to develop the students' foundational techniques.

2. Concerning Problems and obstacle, the researcher found that limited number of hours per weak for instruction and a lack of fundamental music skills are the main problems for students. In addition, students often fail to practice and lack motivation to lean. Limited of funding to hire master musicians was also an obstacle when compared to knowledge that the students gained from them.